

Súd: Okresný súd Žilina
Spisová značka: 2Csp/16/2023
Identifikačné číslo súdneho spisu: 6122490554
Dátum vydania rozhodnutia: 19. 01. 2024
Meno a priezvisko sudcu, VSÚ: Mgr. Marcela Karman
ECLI: ECLI:SK:OSZA:2024:6122490554.3

ROZSUDOK V MENE SLOVENSKEJ REPUBLIKY

Okresný súd Žilina v konaní pred sudkyňou Mgr. Marcelou Karman v právnom spore žalobcu: EOS KSI Slovensko, s.r.o., so sídlom Prievozská 2, 821 09 Bratislava – mestská časť Ružinov, právne zastúpený: Remedium Legal, s.r.o., so sídlom Pajštúnska 5, Bratislava, IČO: 53 255 739, proti žalovanému: A. B., nar. XX.XX.XXXX, bytom C. XXX/X, XXX XX D. E., o zaplatenie 17 044,73 eur s príslušenstvom, takto

rozhodol:

- I. Súd žalobu zamietá.
- II. Žalovanému nárok na náhradu trov konania voči žalobcovi nepriznáva.

odôvodnenie:

1. Žalobca sa žalobou doručenou Okresnému súdu Banská Bystrica a postúpenou Okresnému súdu Žilina dňa 13.04.2023 domáhal vydania súdneho rozhodnutia, ktorým by súd zaviazal žalovaného na zaplatenie sumy 17 044,73 Eur, spolu s úrokom vo výške 5 645,56 eur, úrokom z omeškania vo výške 61,08 eur, úrokom z omeškania vo výške 5 % ročne zo sumy 16 939,68 eur od 24.10.2021 do zaplatenia a na náhradu trov konania.

2. Podanú žalobu žalobca skutkovo odôvodnil tým, že žalobca je právnická osoba zapísaná v obchodnom registri Okresného súdu Bratislava I, oddiel: Sro, vložka číslo: 15294/B. Na základe Zmluvy o postúpení pohľadávok uzavretej podľa § 524 a nasl. zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka zo dňa 23.06.2022 medzi postupcom Slovenská sporiteľňa, a.s., Tomášikova 48, 832 37 Bratislava, IČO: 00151653 (ďalej len „postupca“) a žalobcom, postúpil postupca na žalobcu pohľadávku voči žalovanému. Žalobca v tejto súvislosti uvádza, že žalovaný bol v čase postúpenia pohľadávky napriek písomnej výzve postupcu v nepretržitom omeškaní so splnením čo i len časti svojho peňažného záväzku voči postupcovi po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní. Postupca uzatvoril so žalovaným dňa 31.10.2018 Zmluvu č. 5151250579 (ďalej len „Zmluva“), ktorej súčasťou sú Všeobecné obchodné podmienky postupcu v znení ich dodatkov (ďalej len „VOP“). Na základe Zmluvy postupca poskytol žalovanému peňažné prostriedky. Podmienky čerpania peňažných prostriedkov, podmienky splácania peňažných prostriedkov, podmienky pri neplnení zmluvných povinností a ďalšie náležitosti sú upravené v Zmluve a vo VOP. Žalobca zastáva názor, že Zmluva obsahuje všetky znaky a spĺňa všetky podstatné náležitosti zmluvy o úvere podľa ustanovenia § 497 až 507 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka a zákona č. 258/2001 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o zmene a doplnení zákona Slovenskej národnej rady č. 71/1986 Zb. o Slovenskej obchodnej inšpekcii v znení neskorších predpisov, resp. zákona č. 129/2010 Z.z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách pre spotrebiteľov a o zmene a doplnení niektorých zákonov. Podľa ustanovenia § 497 zákona č. 513/1991 Zb. Obchodného zákonníka „zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.“ Žalovaný napriek opakovaným výzvam postupcu, v ktorých ho postupca v súlade

s ust. § 53 ods. 9 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník upozorňoval v lehote nie kratšej ako 15 dní na možnosť uplatnenia práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, neplnil v stanovených termínoch splátky, čím porušil svoju povinnosť podľa Zmluvy. S ohľadom na skutočnosť, že žalovaný sa dostal do omeškania so splácaním úveru po dobu dlhšiu ako 3 mesiace, pričom bol súčasne upozornený v lehote nie kratšej ako 15 dní na možnosť uplatnenia práva na vyhlásenie mimoriadnej splatnosti úveru, postupca v súlade s príslušnými ustanoveniami Zmluvy a ust. § 53 ods. 9 zákona č. 40/1964 Zb. Občiansky zákonník 23.10.2021 vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru, pričom vyzval žalovaného na úhradu dlžnej sumy. Žalovaný pred postúpením pohľadávky vykonal úhrady vo výške 5 034,07 EUR. Úhrady žalovaného pred postúpením pohľadávky boli započítané nasledovne: na istinu suma 2 231,32 EUR na zmluvný úrok suma 2 303,05 EUR na úrok z omeškania suma 0,00 EUR na poplatky suma 499,70 EUR Pohľadávka žalobcu predstavovala ku dňu postúpenia predmetnej pohľadávky sumu vo výške 21 757,93 EUR, ktorá pozostávala z istiny vo výške 16 939,68 EUR, z riadneho úroku vo výške 4 062,28 EUR, zo zmluvného úroku z omeškania do zosplatnenia vo výške 61,08 EUR, z úroku z omeškania po zosplatnení vo výške 589,84 EUR a z poplatkov vo výške 105,05 EUR v súlade s prílohou k Zmluve o postúpení pohľadávok, kde postupca deklaruje, že výška a špecifikácia pohľadávky uvedenej v predmetnej prílohe je generovaná bankovým systémom a predstavuje aktuálnu dlžnú sumu ku dňu postúpenia pohľadávky. Žalovaný po postúpení pohľadávky do dnešného dňa vykonal nasledujúce úhrady: 0,00 EUR Podľa uznesenia Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo 16. júna 2020 sp. zn. 5Cdo 42/2020 zverejneným v Zbierke stanovísk NS a rozhodnutí súdov SR pod č. R5/2021: „Po vyhlásení predčasnej splatnosti spotrebiteľského úveru veriteľovi náleží úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí.“ Rovnaký právny názor vyjadril Najvyšší súd Slovenskej republiky aj v ďalších rozhodnutiach (sp. zn. 1 Cdo 208/2019, 2 Cdo 115/2019, 2 Cdo 83/2020, 3 Cdo 113/2019, 7 Cdo 111/2019, 7 Cdo 307/2019, 8 Cdo 125/2018, etc.), v ktorých uznal v prípade vyhlásenia predčasnej splatnosti úveru nárok veriteľa na úrok z istiny vo výške, akú by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí. Žalovaná suma predstavuje sumu vo výške 22 751,37 EUR, pričom žalobca si s poukazom na uvedenú rozhodovaciu prax Najvyššieho súdu SR uplatňuje pohľadávku v nasledujúcej štruktúre: - istina vo výške 16 939,68 EUR - riadny úrok vo výške 5 645,56 EUR predstavujúci úrok z istiny, aký by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí (X), ponížený o sumu úhrad vykonaných na tento úrok (Y), t.j. 7 948,61 EUR (X) – 2 303,05 (Y) EUR = 5 645,56 EUR (Z). Výška úroku z istiny, aký by pri riadnom plnení povinností dlžník zaplatil ako cenu peňazí (X), je možné vypočítať tak, že od celkovej čiastky, ktorú musí spotrebiteľ zaplatiť v zmysle Zmluvy o úvere odpočítame výšku poskytnutého úveru predstavujúcu výšku istiny a tiež poplatky, ktoré by bol povinný pri riadnom plnení veriteľovi uhradiť. Celkovú výšku poplatkov vypočítame ako súčin počtu mesačných splátok a výšky takto dohodnutého poplatku. Príkladný výpočet prikľadáme v prílohe. - poplatky vo výške 105,05 EUR - zmluvný úrok z omeškania do zosplatnenia vo výške 61,08 EUR Zvyšnú časť pohľadávky si žalobca v tomto konaní neuplatňuje. Žalobca oznamuje súdu, že v časti D) formulára v rámci položky "Istina" uvádza súčet neuhradenej istiny úveru, neuhradených poplatkov a neuhradeného poistenia splátok. Podľa § 369 ods. 1 Obchodného zákonníka „Ak je dlžník v omeškanií so splnením peňažného záväzku alebo jeho časti, vzniká veriteľovi, ktorý si splnil svoje zákonné a zmluvné povinnosti, právo požadovať z nezaplatennej sumy úroky z omeškania vo výške dohodnutej v zmluve, a to bez potreby osobitného upozornenia.“ Podľa § 369 ods. 3 Obchodného zákonníka „Ak záväzok vznikol zo spotrebiteľskej zmluvy a dlžníkom je spotrebiteľ, možno dohodnúť úroky z omeškania najviac do výšky ustanovenej podľa predpisov občianskeho práva.“ S účinnosťou od 01.02.2013 je výška úrokov z omeškania určená nariadením vlády č. 87/1995 Z. z. tak, že výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu. Podľa ustanovenia čl. 2 ods. 2 Civilného sporového poriadku „Právna istota je stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý v súlade s ustálenou rozhodovacou praxou najvyšších súdnych autorít; ak takej ustálenej rozhodovacej praxe niet, aj stav, v ktorom každý môže legitímne očakávať, že jeho spor bude rozhodnutý spravodlivo.“ Podľa ustanovenia čl. 3 ods. 1 Civilného sporového poriadku „Každé ustanovenie tohto zákona je potrebné vykladať v súlade s Ústavou Slovenskej republiky, verejným poriadkom, princípmi, na ktorých spočíva tento zákon, s medzinárodnoprávnymi záväzkami Slovenskej republiky, ktoré majú prednosť pred zákonom, judikatúrou Európskeho súdu pre ľudské práva a Súdneho dvora Európskej únie, a to s trvalým zreteľom na hodnoty, ktoré sú nimi chránené.“ Žalobca ohľadom uplatnených zmluvných úrokov k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti v sporoch s ochranou slabšej strany zároveň poukazuje na rozhodnutie Najvyššieho súdu Slovenskej republiky zo dňa 30.07.2019 sp. zn. 6Cdo/113/2018 ako aj na rozhodnutie Súdneho dvora Európskej únie zo dňa 07.08.2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94-17, ktorý je obsiahnutý v právnej vete rozhodnutia: „v súvislosti s právnou otázkou, či veriteľ

má po zosplatnení dlhu nárok na zmluvné úroky, dovolací súd dáva do pozornosti odvolaciemu súdu rozsudok Súdneho dvora (piatej komory) zo 7. augusta 2018 v spojených veciach C-96/16 a C-94/17, v ktorom sa uvádza, že cieľom úrokov z omeškania je sankcionovať nespĺnenie svojej povinnosti dlžníkom splatiť úver v lehotách stanovených v zmluve, odradiť dlžníka od omeškania pri plnení jeho povinnosti a prípadne nahradiť veriteľovi škodu, ktorá mu vznikla z dôvodu omeškania s plnením peňažného záväzku, zatiaľ čo bežné úroky (úroky z poskytnutého úveru) majú naopak funkciu odplaty za poskytnutie peňažnej sumy zo strany veriteľa až do jej zaplatenia. Z týchto záverov tak vyplýva nielen záver o nároku na bežné úroky až do skutočného splatenia úveru, ale aj záver o možnosti kumulácie bežných úrokov a úrokov z omeškania." Žalobca si v tomto konaní uplatňuje úrok z omeškania podľa ustanovenia § 517 ods. 2 zákona č. 40/1964 Zb. Občianskeho zákonníka počnúc dňom 24.10.2021, t.j. dňom nasledujúcim po dni vyhlásenia mimoriadnej splatnosti.

3. Okresný súd Banská Bystrica v predmetnej veci vydal platobný rozkaz, sp zn. 28Up/1742/2022 (č. I. 73 spisu), ktorý sa nepodarilo žalovanému doručiť do vlastných rúk.

4. Žaloba spolu s prílohami a poučeniami bola žalovanému doručená postupom podľa § 116 ods. 1, 2 CSP. Žalovaný na doručení žalobu nijakým spôsobom nereagoval.

5. Súd vo veci vykonal pojednávanie dňa 19.01.2024, na ktorom vec prejednal a vo veci rozhodol v neprítomnosti žalobcu a jeho právneho zástupcu, ktorí svoju neúčast' na pojednávaní ospravedlnili a zároveň navrhli, aby súd rozhodol vo veci bez účasti žalobcu a jeho právneho zástupcu. V ospravedlnení na pojednávaní žalobca uviedol, že nárok uplatnený podanou žalobou preukázal predloženými dôkazmi v celom rozsahu a medzi stranami nie sú sporné žiadne skutkové tvrdenia. Žalobca uviedol, že žalovaný bol pred postúpením pohľadávky zo strany právneho predchodcu žalobcu v nepretržitom omeškaní so splácaním čo i len časti záväzku po dobu dlhšiu ako 90 kalendárnych dní a pohľadávka bola ku dňu jej postúpenia v celom rozsahu splatná. Žalobca ďalej dodal, že súd v priebehu konania neprezentoval pred stranami sporu žiadnu skutočnosť ako spornú, ani nevyzval žalobcu na preukázanie skutočností, ktoré by vnímal ako sporné, v dôsledku čoho žalobca nadobudol očakávanie, že súd považuje žalobou uplatnený nárok na dôvodný v celom rozsahu. Iné rozhodnutie, ako vyhovie žalobe v celom rozsahu, by za uvedeného stavu predstavovalo prekvapivé rozhodnutie, ktorým by bolo porušené právo žalobcu na spravodlivý proces, nakoľko súd doposiaľ nepostupoval v zmysle § 181 ods. 2 CSP a neprezentoval spornosť takýchto skutočností, na základe čoho by žalobcovi umožnil v súlade so zásadou kontradiktórnosti právne argumentovať. Pre prípad, že by súd nepovažoval nárok za preukázaný v celom rozsahu, žalobca žiada o písomné vyzvanie na preukázanie uvedených skutočností a odročenie pojednávania. Žalovaný sa na termín pojednávania nedostavil bez ospravedlnenia, nepožiadaval z dôležitých dôvodov o odročenie pojednávania.

6. Súd vykonal dokazovanie oboznámením listinných dôkazov, celým spisovým materiálom, pričom na vec aplikoval nasledovné právne ustanovenia.

7. Podľa § 34 zákona č. 40/1964 Zb., Občianskeho zákonníka (ďalej aj ako „občiansky zákonník“), právny úkon je prejav vôle smerujúci najmä k vzniku, zmene alebo zániku tých práv alebo povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú.

8. Podľa § 37 ods. 1 Občianskeho zákonníka, právny úkon sa musí urobiť slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne; inak je neplatný.

9. Podľa § 39 Občianskeho zákonníka, neplatný je právny úkon, ktorý svojím obsahom alebo účelom odporuje zákonu alebo ho obchádza alebo sa prieči dobrým mravom.

10. Podľa § 41 Občianskeho zákonníka, ak sa dôvod neplatnosti vzťahuje len na časť právneho úkonu, je neplatnou len táto časť, pokiaľ z povahy právneho úkonu alebo z jeho obsahu alebo z okolností, za ktorých k nemu došlo, nevyplýva, že túto časť nemožno oddeliť od ostatného obsahu.

11. Podľa § 52 ods. 1 až 4 Občianskeho zákonníka, spotrebiteľskou zmluvou je každá zmluva bez ohľadu na právnu formu, ktorú uzatvára dodávateľ so spotrebiteľom. Ustanovenia o spotrebiteľských zmluvách, ako aj všetky iné ustanovenia upravujúce právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, použijú sa vždy, ak je to na prospech zmluvnej strany, ktorá je spotrebiteľom. Odlišné zmluvné dojednania

alebo dohody, ktorých obsahom alebo účelom je obchádzanie tohto ustanovenia, sú neplatné. Na všetky právne vzťahy, ktorých účastníkom je spotrebiteľ, sa vždy prednostne použijú ustanovenia Občianskeho zákonníka, aj keď by sa inak mali použiť normy obchodného práva. Dodávateľ je osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy koná v rámci predmetu svojej obchodnej alebo inej podnikateľskej činnosti. Spotrebiteľ je fyzická osoba, ktorá pri uzatváraní a plnení spotrebiteľskej zmluvy nekoná v rámci predmetu svojej obchodnej činnosti alebo inej podnikateľskej činnosti.

12. Podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie zo spotrebiteľskej zmluvy, ktoré sa má vykonať v splátkach, môže dodávateľ uplatniť právo podľa § 565 najskôr po uplynutí troch mesiacov od omeškania so zaplatením splátky a keď súčasne upozornil spotrebiteľa v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie tohto práva.

13. Podľa § 54 ods. 1, ods. 2 Občianskeho zákonníka, zmluvné podmienky upravené spotrebiteľskou zmluvou sa nemôžu odchyliť od tohto zákona v neprospech spotrebiteľa. Spotrebiteľ sa najmä nemôže vopred vzdať svojich práv, ktoré mu tento zákon alebo osobitné predpisy na ochranu spotrebiteľa priznávajú, alebo si inak zhoršiť svoje zmluvné postavenie. V pochybnostiach o obsahu spotrebiteľských zmlúv platí výklad, ktorý je pre spotrebiteľa priaznivejší.

14. Podľa § 524 ods. 1 a 2 Obchodného zákonníka, veriteľ môže svoju pohľadávku aj bez súhlasu dlžníka postúpiť písomnou zmluvou inému. S postúpenou pohľadávkou prechádza aj jej príslušenstvo a všetky práva s ňou spojené.

15. Podľa § 565 Občianskeho zákonníka, ak ide o plnenie v splátkach, môže veriteľ žiadať o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky, len ak to bolo dohodnuté alebo v rozhodnutí určené. Toto právo však môže veriteľ použiť najneskôr do splatnosti najbližšie nasledujúcej splátky.

16. Podľa § 497 Obchodného zákonníka, zmluvou o úvere sa zaväzuje veriteľ, že na požiadanie dlžníka poskytne v jeho prospech peňažné prostriedky do určitej sumy, a dlžník sa zaväzuje poskytnuté peňažné prostriedky vrátiť a zaplatiť úroky.

17. Podľa § 1 písm. 2 z. č. 129/2010 Z. z. o spotrebiteľských úveroch a o iných úveroch a pôžičkách v znení účinnom ku dňu uzatvorenia zmluvy (ďalej aj ako „zákon o spotrebiteľských úveroch“), spotrebiteľským úverom na účely tohto zákona je dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky, úveru, odloženej platby alebo obdobnej finančnej pomoci poskytnutej veriteľom spotrebiteľovi. Spotrebiteľský úver podľa tohto zákona možno poskytnúť len bezhotovostným prevodom finančných prostriedkov na platobný účet spotrebiteľa, poštovým poukazom, ktorého adresátom je spotrebiteľ alebo platobným prostriedkom vydaným na meno spotrebiteľa;1) tým nie je dotknuté bezhotovostné poskytnutie viazaného spotrebiteľského úveru podľa § 15 alebo poskytnutie spotrebiteľského úveru bezhotovostne na splatenie iného úveru alebo úverov úhradou veriteľovi oprávnenému poskytovať úver podľa tohto zákona alebo osobitného predpisu. Spotrebiteľským úverom sú aj mladomanželský úver podľa osobitného predpisu, niektoré stavebné úvery a iné úvery podľa osobitného predpisu1b) a nezabezpečené úvery poskytované spotrebiteľom na účely rekonštrukcie nehnuteľnosti určenej na bývanie, pričom ustanovenia osobitných predpisov1c) týkajúce sa poskytovania týchto úverov tým nie sú dotknuté; obmedzenie hornej hranice výšky úveru podľa odseku 3 písm. f) sa na tieto úvery nevzťahuje.

18. Podľa § 2 ods. zákona o spotrebiteľských úveroch, na účely tohto zákona sa rozumie a) spotrebiteľom fyzická osoba, ktorá nekoná v rámci predmetu svojho podnikania alebo povolania, b) veriteľom fyzická osoba alebo právnická osoba, ktorá ponúka alebo poskytuje spotrebiteľský úver v rámci svojej podnikateľskej činnosti.

19. Podľa § 9 ods. 1 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere musí mať písomnú formu. Každá zmluvná strana dostane najmenej jedno jej vyhotovenie v listinnej podobe alebo na inom trvanlivom médiu, ktoré je dostupné spotrebiteľovi.

20. Podľa § 9 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch, zmluva o spotrebiteľskom úvere okrem všeobecných náležitostí podľa Občianskeho zákonníka musí obsahovať náležitosti uvedené pod písm. a) – aa).

21. Podľa § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch, práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru.

22. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

23. Podľa § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z. o bankách účinného v čase postúpenia dlhu (ďalej aj ako „zákon o bankách“), ak je napriek písomnej výzve banky alebo pobočky zahraničnej banky jej klient nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní so splnením čo len časti svojho peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky, môže banka alebo pobočka zahraničnej banky svoju pohľadávku zodpovedajúcu tomuto peňažnému záväzku postúpiť písomnou zmluvou inej osobe, a to aj osobe, ktorá nie je bankou (ďalej len „postupník“), aj bez súhlasu klienta; týmto nie sú dotknuté pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o spotrebiteľskom úvere podľa osobitného predpisu, ani pravidlá pre postupovanie pohľadávok zo zmlúv o úveroch na bývanie podľa osobitného predpisu. Toto právo banka alebo pobočka zahraničnej banky nemôže uplatniť, ak klient ešte pred postúpením pohľadávky uhradil banke alebo pobočke zahraničnej banky omeškaný peňažný záväzok v celom rozsahu vrátane jeho príslušenstva; to neplatí, ak súčet všetkých omeškaní klienta so splnením čo len časti toho istého peňažného záväzku voči banke alebo pobočke zahraničnej banky presiahol jeden rok. Pri postúpení pohľadávky je banka alebo pobočka zahraničnej banky povinná odovzdať postupníkovi aj dokumentáciu o záväzkovom vzťahu, na ktorého základe vznikla postúpená pohľadávka; banka alebo pobočka zahraničnej banky môže postupníkovi poskytnúť informáciu o jednotlivých iných záväzkových vzťahoch medzi bankou alebo pobočkou zahraničnej banky a klientom len za podmienok a v rozsahu ustanovených týmto zákonom.

24. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z. z., ktorým sa vykonávajú niektoré ustanovenia Občianskeho zákonníka, výška úrokov z omeškania v právnych vzťahoch vzniknutých po 1.2.2013 je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

25. Pred vyhodnotením oprávnenosti uplatneného nároku sa súd prednostne zameril na skúmanie vecnej legitímácie strán sporu, predovšetkým na skúmanie, či je žalobca aktívne vecne legitimovaný domáhať sa zaplatenia peňažnej pohľadávky proti žalovanému na základe uzatvorenej zmluvy o spotrebiteľskom úvere medzi právnym predchodcom žalobcu a žalovaným. Aktívnou vecnou legitímáciou sa rozumie také hmotnoprávne postavenie, z ktorého vyplýva žalobcovi ním uplatnené právo, resp. mu vyplýva procesné právo si tento hmotnoprávny nárok uplatňovať. Preskúmanie vecnej legitímácie, či už aktívnej, t. j. existencie tvrdeného práva na strane žalobcu, alebo pasívnej, t. j. existencie tvrdenej povinnosti na strane žalovaného, je imanentnou súčasťou súdneho konania (rozsudok Najvyššieho súdu Slovenskej republiky, sp. zn. 2Cdo/205/2009). Z uznesenia Ústavného súdu SR z 11. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019, vyplýva, že pasivita žalovaného v konaní nemôže mať za následok (aplikáciou § 151 ods. 1 a 2 CSP) povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok. Z uvedeného dôvodu súd zameril pozornosť na vysporiadanie sa s otázkou platného postúpenia pohľadávky, na základe ktorej by súd mohol konštatovať, že žalobca je skutočným nositeľom práva, ktorého sa v spore voči žalovaným domáha.

26. Súd na základe vykonaného dokazovania mal za preukázané, že právny predchodca žalobcu spoločnosť Slovenská sporiteľňa, a.s. ako veriteľ a žalovaný ako dlžník uzatvorili dňa 31.10.2018 Zmluvu o splátkovom úvere (spotrebiteľský úver), predmetom ktorého bolo poskytnutie spotrebného úveru na čokoľvek vo výške 19 171 eur. Žalovaný sa zaviazal úver splácať v 96 mesačných splátkach vo výške 300,88 eur, s poistením vo výške 18,36 eur mesačne, pri ročnej úrokovej sadzbe 11,35 %, pri výške úrokovej sadzby po zohľadnení zľavy 8,90 % p.a., so splatnosťou prvej splátky 20.11.2018 a konečnou splatnosťou 20.11.2026.

27. Z vyššie uvedených skutočností vyplýva, že žalobca si v konaní uplatňuje voči žalovanému nárok vzniknutý právnemu predchodcovi žalobcu z uzavretej zmluvy o spotrebiteľskom úvere. Právny predchodca žalobcu ako veriteľ v danom prípade pri uzatváraní predmetnej zmluvy konal v rámci predmetu svojej podnikateľskej činnosti. Žalovaný zmluvu uzatváral ako spotrebiteľ. Predmetná zmluva o úvere je spotrebiteľskou zmluvou a teda na právny vzťah založený zmluvou o úvere súd prednostne aplikoval príslušné ustanovenia občianskeho zákonníka o spotrebiteľských zmluvách (§ 52 a nasl. občianskeho zákonníka). Uzavretú zmluvu súd zároveň podriadil aj pod právny režim zákona o spotrebiteľských úveroch, v znení účinnom ku dňu uzavretia zmluvy, nakoľko spotrebiteľským úverom sa na účely tohto zákona považuje (okrem iných) aj dočasné poskytnutie peňažných prostriedkov na základe zmluvy o spotrebiteľskom úvere vo forme pôžičky (§ 1 ods. 2 zákona o spotrebiteľských úveroch). Je pritom nutné zmieniť, že spotrebiteľský charakter zmluvného vzťahu, ktorý je predmetom sporu, žalobca v spore nespochybňoval.

28. Žalobca si v konaní uplatňuje nárok, ktorý na neho prešiel titulom právneho nástupníctva po tom, čo právny predchodca žalobcu vykonal predčasné zosplatnenie úveru. V predmetnom prípade súd skúmal, či došlo k platnému predčasnému zosplatneniu úveru, ktorý mohol byť následne postúpený na tretí subjekt (v tomto prípade na žalobcu).

29. Podmienky na vyhlásenie predčasnej splatnosti úveru zo spotrebiteľskej zmluvy sú upravené v § 53 ods. 9 občianskeho zákonníka v spojení s § 565 občianskeho zákonníka, v prípade banky aj v § 92 ods. 8 zákona o bankách. Tieto hmotnoprávne podmienky pre platné a zákonné postúpenie pohľadávky, v spojení s § 17 ods. 1 písm. b) zákona o spotrebiteľských úveroch musia byť splnené kumulatívne. Súd poukazuje na to, že § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka umožňuje uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka až po trojmesačnom omeškaní. V tejto časti je toto ustanovenie tzv. lex specialis k § 565 druhá veta Občianskeho zákonníka, podľa ktorého možno toto právo uplatniť len do splatnosti nasledujúcej splátky. V prípade spotrebiteľskej zmluvy môže veriteľ uplatniť právo podľa § 565 Občianskeho zákonníka po uplynutí trojmesačného omeškania s niektorou splátkou bez ohľadu na to, že medzičasom sa stali zročnými aj ďalšie splátky. V zmysle § 17 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z.z. platí, že práva vyplývajúce zo zmluvy o spotrebiteľskom úvere neprechádzajú a veriteľ ich nemôže previesť na tretiu osobu; to neplatí, ak prechádza alebo sa postupuje pohľadávka so všetkými právami s ňou spojenými a prechádza alebo postupuje sa pohľadávka po konečnom termíne splatnosti spotrebiteľského úveru alebo pohľadávka, ktorá sa stala splatnou pred termínom konečnej splatnosti spotrebiteľského úveru. K tomu súd uvádza, že v prípade pohľadávky banky (ako to bolo aj v tomto prípade) je spôsobilým predmetom postúpenia v zmysle § 92 ods. 8 zákona o bankách iba pohľadávka alebo jej časť, ktorá je splatná (dospelé splátky) a len za predpokladu predchádzajúcej písomnej výzvy banky na plnenie potom, čo bol klient banky nepretržite dlhšie ako 90 kalendárnych dní v omeškaní. Uvedené predpoklady sú zákonnými predpokladmi pre platné postúpenie pohľadávky a musia byť splnené v čase postúpenia pohľadávky. Tieto vyššie zmienené podmienky postúpenia stanovuje priamo Zákon o bankách a občiansky zákonník, tzn. ide o zákonné podmienky postúpenia pohľadávky, pri porušení ktorých právny úkon postúpenia pohľadávky porušuje zákon, a je preto podľa § 39 OZ neplatný. Z vyššie uvedených ustanovení zákonov vyplýva, že v predmetnom prípade bolo možné postúpiť iba pohľadávku, ktorá je v celosti splatná. Žalobca v konaní produkoval skutkové tvrdenia, z ktorých vyplýva, že k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti spotrebiteľského úveru došlo ku dňu 23.10.2021, ktorú skutočnosť právny predchodca žalobcu oznámil žalovanému Oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti zo dňa 24.10.2021 (č. I. 42 spisu). Pred uskutočnením mimoriadnej splatnosti úveru vyzval právny predchodca žalobcu na úhradu pohľadávky zo zmluvy vo výške 19 942,70 eur a to výzvou zo dňa 21.09.2021 (č. I. 46 spisu).

30. Keďže žalobca sa domáhal zaplataenia žalovanej sumy pre nespĺnenie povinnosti žalovaného plniť svoj dlh vyplývajúci zo spotrebiteľskej zmluvy, v dôsledku čoho mal úver zosplatniť v súlade so zmluvnými dojednaniami úverovej zmluvy a v súlade so Všeobecnými obchodnými podmienkami, súd skúmal, či v danom prípade boli splnené podmienky pre zosplatnenie celého zvyšku dlhu, tzn. či bolo preukázané zosplatnenie úveru v súlade so zákonom. Totiž k postúpeniu pohľadávky mohlo dôjsť iba v prípade splatnosti celého dlhu. K tomu súd uvádza, že pri postúpení pohľadávky postupom, ktorý je v rozpore so zákonom, musí súd na rozpor so zákonom prihlíadať vždy a ochranu takémuto konaniu nepriznať.

31. Výzvou zo dňa 21.09.2021 (č. I. 46 spisu) právny predchodca žalobcu vyzval žalovaného, aby zaplatil pohľadávku, so splácaním ktorej je v omeškaní a to pokiaľ sa týka pohľadávky vo výške 2 951,31

eur s upozornením, že ak dlžnú sumu v stanovenej 15 dňovej lehote neuhradí, banka je oprávnená vyhlásiť mimoriadnu splatnosť pohľadávky banky. Z predmetnej výzvy nie je zrejmé, s ktorými splátkami je žalovaný v omeškaní, keď na základe nezaplatenia týchto splátok v 15-dňovej lehote mienil právny predchodca žalobcu pristúpiť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru. Predmetná výzva bola zaslaná na adresu žalovaného (č. I. 47 spisu). Právny predchodca žalobcu následne listom zo dňa 24.10.2021 (č. I. 42 spisu) pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti pohľadávky zo zmluvy, keď jej výška je 19 942,70 eur. Uvedené zosplatnenie bolo zaslané na adresu žalovaného (č. I. 43 a 43 spisu).

32. Zo systematického zaradenia ustanovení § 53 ods. 9 a § 565 v Občianskom zákonníku ako aj logického výkladu vyplýva, že zákonodarca pre platnosť okamžitého zosplatnenia pohľadávky vyžaduje uskutočnenie 2 úkonov, tzn. výzvu, v ktorej je dlžník upozornený v lehote nie kratšej ako 15 dní na uplatnenie práva zosplatniť dlh a následné zosplatnenie úveru, ktoré zosplatnenie môže veriteľ vykonať najskôr po uplynutí 3 mesiacov od omeškania zo zaplatením splátky (v ktorej 3-mesačnej lehote musí uplynúť aj 15-dňová lehota). Okamžité zosplatnenie úveru je možné považovať za právny úkon v zmysle § 35 občianskeho zákonníka, keď sa jedná o prejav vôle smerujúci k zmene, príp. zániku práva a povinností, ktoré právne predpisy s takýmto prejavom spájajú. Totiž vyhlásením okamžitej splatnosti úveru jednoznačne dochádza k zmene pôvodne dohodnutých zmluvných podmienok v zmysle zmluvy o úvere medzi veriteľom a dlžníkom. Vo vzťahu k výzve podľa § 53 ods. 9 Občianskeho zákonníka je možné konštatovať, že sa jedná o právny úkon, keď nespĺňa podmienky podľa § 35 občianskeho zákonníka, ale ide o inú právnu skutočnosť, na ktorú je nutné analogicky uplatniť ustanovenia pre platnosť právneho úkonu. Aby bol potom právny úkon (tzn. okamžité zosplatnenie a za použitia analógie tiež výzva) platný, vyžaduje sa v súlade s § 37 občianskeho zákonníka, aby bol uskutočnený slobodne a vážne, určite a zrozumiteľne. Vo vzťahu k výzve (č. I. 18 spisu) súd uvádza, že z predloženej výzvy, ktorá mala byť podľa skutkových tvrdení uvádzaných v žalobe a následných vyjadrení žalobcu v konaní uskutočnená v súlade s § 53 ods. 9 občianskeho zákonníka nevyplýva, pre nezaplatenie ktorej konkrétnej splátky (dlžná suma 2 951,31 eur) (keď pritom povinnosťou žalovaného v zmysle zmluvy bolo plniť dlh v splátkach mesačne vo výške 300,88 eur + poplatok za poistenie úveru vo výške 18,36 eur, spolu suma 319,24 eur), žalobca mienil pristúpiť k zosplatneniu úveru. Vo vzťahu k okamžitému zosplatneniu súd rovnako uvádza, že zo súdu predloženého zosplatnenia nevyplýva, vo vzťahu ku ktorej konkrétnej splátke (v akej výške, s akou splatnosťou) veriteľ, t.j. žalobca pristúpil k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru. Je nutné zmieniť, že uvedená skutočnosť je podstatnou pre vyhlásenie okamžitej splatnosti úveru a zistenie, resp. overenie splnenia podmienok banky vo vzťahu k § 53 ods. 9 a § 565 občianskeho zákonníka. Dlžníkovi bez uvedenia podstatných skutočností nie je zrejmé, či veriteľ pristúpil k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti po tom, čo bol vo vzťahu ku konkrétnej splátke v omeškaní najmenej 3 mesiace. Dlžník z takto uskutočnenej výzvy a zosplatnenia potom nemôže ani zistiť, pre nezaplatenie ktorej konkrétnej splátky je v omeškaní a pre ktorú veriteľ vyhlásil mimoriadnu splatnosť úveru. Súd má s poukazom na vyššie zmienené za to, že právne úkony – okamžité zosplatnenie a výzva sú neplatnými právnymi úkonmi pre ich neurčitost' a nezrozumiteľnosť, keď z nich nevyplýva, ku ktorej konkrétnej splátke, v akej výške (vo výzve výška dlžnej sumy nie je totožná s výškou splátky určenou v zmluve a v okamžitom zosplatnení nie je ani výška splátky uvedená), s akou splatnosťou (uvedenie konkrétnej splátky absentuje v oboch úkonoch veriteľa, t.j. právneho predchodcu žalobcu) je dlžník v omeškaní a teda právny predchodca žalobcu využíva právo vyplývajúce mu z § 53 ods. 9 a § 565 občianskeho zákonníka. Právny úkon, ktorý nie je dostatočne určitý je nutné posúdiť ako absolútne neplatný právny úkon v zmysle § 37 ods. 1 občianskeho zákonníka. S takýmto záverom sa rovnako stotožnil Krajský súd v Prešove, ktorý v rozhodnutí zo dňa 28.06.2018 sp. zn. 6Co/26/2017 uviedol, že „Odvolací súd tiež poznamenáva, že taký právny úkon, akým je zosplatnenie celého dlhu by mal obsahovať dôležitý údaj a to identifikáciu tej nezaplatenej splátky, pre ktorú sa veriteľ rozhodol využiť svoje právo na zosplatnenie celého dlhu. Preto možno celkom opodstatnene konštatovať nad rámec potreby pre rozhodnutie v merite veci, že právny úkon, ktorým veriteľ zosplatnil celý dlh je na úkor určitosti, nejasný, vyvoláva otázky a preto neplatný pre jeho neurčitost' (§37 ods.1 OZ)“. Rovnaký záver plynie z rozhodnutia Krajského súdu v Žiline zo dňa 29.06.2023, sp. zn. 6CoCsp/14/2023, ktorý uviedol, že výzvu veriteľa podľa ust. § 53 ods. 9 OZ, ako aj žiadosť veriteľa o zaplatenie celej pohľadávky pre nesplnenie niektorej splátky podľa ust. § 565 OZ je tak nesporne bez najmenších pochybností potrebné považovať za právne úkony, t. j. za prejav vôle konajúcej osoby smerujúci k vzniku, zmene alebo zániku práv alebo povinností, ktoré s takýmto prejavom spájajú uvedené ustanovenia OZ. Tieto právne úkony tak pre svoju platnosť vyžadujú v zmysle ust. § 37 OZ určitost' a zrozumiteľnosť. Inak povedané, z prejavu vôle veriteľa podľa ust. § 53 ods. 9 a § 565 OZ musí byť jednoznačne, určito a zrozumiteľne zrejmé naplnenie podmienok/hypotézy týchto právnych noriem. V prípade výzvy veriteľa podľa ust. § 53 ods. 9 OZ by tak malo byť z tohto

právneho úkonu veriteľa zrejme, že spotrebiteľ je v omeškaní so zaplatením tej ktorej individualizovanej splátky / splátok, pre ktoré omeškanie v prípade jeho trvania viac ako tri mesiace, bude môcť veriteľ uplatniť právo podľa ust. § 565 OZ, pričom táto výzva sa musí dostať spotrebiteľovi najneskôr 15 dní predtým, ako veriteľ toto právo uplatní. Rovnako tomu je aj v prípade právneho úkonu veriteľa podľa ust. § 565 OZ, keďže pre nesplnenie niektorej splátky môže veriteľ požiadať o zaplatenie celej pohľadávky len do splatnosti nasledujúcej splátky. Pri zohľadnení podmienok uplatnenia práva veriteľa „zosplatniť“ celú svoju pohľadávku podľa ust. § 53 ods. 9 OZ uvedené znamená, že veriteľ môže požiadať spotrebiteľa o zaplatenie celej pohľadávky pre nezaplatenie určitej konkrétnej splátky v období, kedy od omeškania spotrebiteľa so zaplatením tejto splátky uplynula doba troch mesiacov, avšak zároveň len do splatnosti splátky najbližšie nasledujúcej po uplynutí doby troch mesiacov omeškania spotrebiteľa so zaplatením tejto splátky. Teda aj z právneho úkonu veriteľa podľa ust. § 565 OZ by malo byť zrejme naplnenie podmienok podľa tohto ustanovenia a súčasne ust. § 53 ods. 9 OZ. Len takýto právny výklad je spôsobilý korešpondovať s vyššie uvedeným zmyslom a účelom ust. § 53 ods. 9 v spojení s ust. § 565 OZ.

33. Súd teda tak, ako je uvedené vyššie ustálil, že výzva a oznámenie o okamžitej splatnosti úveru neboli uskutočnené kvalifikovane, v súlade so zákonom (§ 37 ods. 1, § 53 ods. 9 občianskeho zákonníka), nedošlo teda k platnému vyhláseniu predčasnej splatnosti úveru. Aby totiž mohol právny predchodca žalobcu postúpiť celú pohľadávku z úveru na žalobcu, musel najskôr platne vyhlásiť mimoriadnu splatnosť dlhu (aj budúcich pohľadávok), aby bol tento dlh celý splatný, nakoľko s poukazom na rozhodnutie Najvyššieho súdu SR, sp. zn. 1Cdo/234/2018, banky nemôžu na nebankový subjekt postupovať „živé úvery“ (ale len úvery, resp. ich časť, ktoré sú 90 dní po splatnosti). Neboli splnené podmienky na platné postúpenie pohľadávky aj s poukazom na ust. § 17 ods. 1 písm. b) zákona č. 129/2010 Z. z., podľa ktorého nemožno postúpiť pohľadávku zo spotrebiteľského úveru predtým, ako sa stane splatnou pred termínom konečnej splatnosti (k tomu pre neplatnosť zosplatňovacieho úkonu v predmetnom prípade neprišlo), resp. pred jeho konečnou splatnosťou (konečná splatnosť úveru nastane až v roku 2026). Pokiaľ teda právny predchodca žalobcu postupoval na žalobcu pohľadávku z úveru, ktorý pre neplatnosť predčasného zosplatnenia nebol v čase postúpenia pohľadávky splatný, také postúpenie pohľadávky banky je pre rozpor s ust. § 92 ods. 8 zákona č. 483/2001 Z. z., ako aj s ust. § 17 ods. 1 zákona č. 129/2010 Z. z. neplatné. Pohľadávka, ktorá mala byť postúpená k danému obdobiu totiž neexistovala. Zmluva o postúpení pohľadávky je tak neplatným právnym úkonom, v dôsledku čoho nie je žalobca subjektom aktívne vecne legitimovaným v prebiehajúcom spore.

34. Súd uzatvára, že žalobca v konaní nepreukázal splnenie zákonom požadovaných predpokladov na postúpenie pohľadávky, vo veci nemohlo dôjsť k platnému postúpeniu pohľadávky voči žalovanému na žalobcu zmluvou o postúpení pohľadávok, ktorá je v tejto časti neplatná pre rozpor so zákonom podľa § 39 Občianskeho zákonníka a postupca (právny predchodca žalobcu) zostal veriteľom svojej pohľadávky, ktorá na žalobcu pre neplatnosť zmluvy neprešla, na základe čoho je nutné konštatovať, že v konaní nebola preukázaná aktívna vecná legitimácia žalobcu.

35. Vo vzťahu k samotnému vyhláseniu mimoriadnej splatnosti úveru, ktorú mimoriadnu splatnosť úveru vyhlásil právny predchodca žalobcu ku dňu 23.10.2021 súd uvádza, že veriteľ môže vyhlásiť mimoriadnu splatnosť úveru po uplynutí zákonnej lehoty, ktorú nemožno skrátiť, ale za predpokladu, že omeškanie s uvedenou splátkou, s ktorou je spotrebiteľ v omeškaní viac ako tri mesiace, trvá. Pred žiadosťou veriteľa na zaplatenie celej pohľadávky sa ďalej vyžaduje, aby veriteľ v zákonom stanovenej lehote, ktorá nesmie byť kratšia ako 15 dní, upozornil spotrebiteľa na uplatnenie tohto práva. Účinnosť uplatnenia práva podľa § 565 občianskeho zákonníka je teda podmienená aj tým, že veriteľ v uvedenej lehote pred uplatnením tohto práva upozornil spotrebiteľa na to, že toto právo využije. Veriteľ je potom časovo limitovaný využitím práva na zosplatnenie. Zo splatnosti tejto splátky, ktorá nadväzuje na splátku, od splatnosti ktorej uplynuli 3 mesiace, musí veriteľ právo na zosplatnenie uplatniť, inak jeho právo zaniká. Keďže výzva ani oznámenie o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru neuvádzajú, pre nezaplatenie ktorej splátky malo dôjsť k vyhláseniu mimoriadnej splatnosti, súd ani z dostupných údajov nie je schopný overiť, či došlo k splneniu podmienok definovaných v § 53 ods. 9 a § 565 občianskeho zákonníka, keď dlžník musí byť pred vyhlásením mimoriadnej splatnosti úveru v omeškaní najmenej 3 mesiace, keď zároveň v tejto lehote musí byť dlžníkovi zo strany veriteľa doručená notifikácia s lehotou 15 dní na zaplatenie tak, aby 15-dňová lehota na zaplatenie uplynula v rámci 3-mesačnej lehoty. Súd v tejto súvislosti uvádza, že pokiaľ nevie na základe žalobcom uskutočnených úkonov overiť, či žalobca bol v omeškaní 3 mesiacov, keď v tomto časovom úseku mala byť uskutočnená výzva v zmysle § 53 ods. 9 občianskeho zákonníka, o to viac nie je možné očakávať od žalovaného, spotrebiteľa bez právneho vzdelania, aby

k takémuto overeniu dospel. Až po splnení týchto podmienok môže veriteľ pristúpiť k zosplatneniu úveru. V žalobe absentujú skutkové tvrdenia, v zmysle ktorých by súd mohol overiť splnenie podmienok pre okamžité zosplatnenie úveru, keď ani zo žaloby, ani z iných vyjadrení žalobcu uskutočnených v konaní nevyplýva, vo vzťahu ku ktorej konkrétnej splátke žalobca po splnení zákonných podmienok mal pristúpiť k vyhláseniu okamžitej splatnosti úveru. Žalobca si v konaní nesplnil svoju povinnosť skutkových tvrdení, keď rozhodné skutkové konania, ktoré majú vplyv na preukázanie uplatneného nároku tak, ako je uvedené vyššie v rozsudku, v žalobe (ako aj v ostatných vyjadreniach žalobcu) absentujú. Cieľom povinnosti tvrdenia a dôkaznej povinnosti je unesenie dôkazného bremena v rozsahu, v ktorom dôkazné bremeno spočíva na strane konania, bez ohľadu na jej procesné postavenie. Nesplnenie dôkaznej povinnosti prináša so sebou také rozhodnutie súdu, ktoré vychádza zo skutkového základu zisteného z dôkazov navrhnutých stranou v opačnom procesnom postavení než je ten, kto nesplnil alebo nedostatočne splnil svoju dôkaznú povinnosť. Sporové konanie (akým je aj v posudzovanej veci) je ovládané prejednávajúcou zásadou, ktorá je založená na tom, že tvrdiť skutočnosti a navrhovať dôkazy na ich preukázanie je zásadne vecou strán sporu. Povinnosť strany sporu preukázať vlastné tvrdenia, z ktorých odvodzuje svoje právo, nemôže byť prenášaná na protistranu, pretože by to bolo v rozpore so základnými princípmi kontradiktórneho procesu, ako aj s princípom zodpovednosti za unesenie dôkazného bremena a princípom formálnej pravdy uplatňovanej v sporovom konaní. Podľa uznesenia Ústavného súdu SR z 11. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019, všeobecný súd nemôže vyvodzovať právne účinky zo zanedbania procesnej povinnosti protistrany poprieť tvrdenia žalobcu, ak žalobca samotný zanedbal svoju povinnosť tvrdenia. Povinnosť strany sporu tvrdiť má pritom kľúčový význam a predstavuje jeden zo základných princípov civilného procesu (čl. 8 CSP – procesné povinnosti a procesné bremená).

36. Žalobca v konaní uplatnil svoju pohľadávku vyplývajúcu mu z uzatvorenej zmluvy o úvere, ktorú pohľadávku uplatnil v celosti, zosplatnenú. Súd z dôvodu neurčitosti právnych úkonov podľa § 53 ods. 9 občianskeho zákonníka prejudiciálne vyslovil neplatnosť výzvy a okamžitého zosplatnenia, ako aj následnej Zmluvy o postúpení pohľadávky a teda je nutné konštatovať, že žalobca nepreukázal vznik nároku tak, ako ho uplatnil v žalobe. Súd zároveň ustálil, že je s poukazom na uvedenú neplatnosť úkonov nutné zamietnuť žalobný nárok ako celok, keď nie je možné priznať žalobcovi plnenie z jednotlivých, už splatných a nepremlčaných splátok a to s poukazom na vymedzenie žaloby v zmysle § 132 ods. 1 CSP, ktorou žalobou žalobca uplatnil svoj nárok ako zosplatnený, v celosti. Súd by nemohol za žiadnych okolností postupovať spôsobom priznania splatných a nepremlčaných splátok, keď by uplatnením predmetného postupu konal v rozpore s Civilným sporovým poriadkom. Súd je viazaný žalobným návrhom žalobcu (§ 216 CSP), keď aj zmena prípadných skutkových tvrdení zo strany žalobcu (ktorá zmena ani nenastala) by predstavovala zmenu žaloby, ktorá je v spotrebiteľských sporoch neprípustná, ak je žalovaným spotrebiteľ (§ 294 CSP). Keďže žalobca uplatnený nárok skutkovo vymedzil ako plnenie z predčasne zosplatneného úveru, súd nárok nemohol posudzovať ako plnenie jednotlivých nezosplatnených mesačných splátok, nakoľko by išlo o odlišný (vyplývajúci z iných skutkových tvrdení) nárok (k tomu rovnako rozsudok Krajského súdu v Žiline, sp. zn. 10CoCsp/14/2023).

37. Žalobca v ospravedlnení neprítomnosti na pojednávaní prezentoval názor, že v prípade jeho ospravedlnenej neúčasti na pojednávaní, bez predchádzajúceho upozornenia zo strany súdu, je v rozpore s právom na spravodlivý proces, aby súd žalobou uplatnený nárok nepriznal (bez jeho odročenia), keď do vyhlásenia rozsudku, v priebehu konania neprezentoval pred stranami sporu žiadnu skutočnosť ako spornú, ani nevyzval žalobcu na preukázanie skutočností, ktoré by vnímal ako sporné. Žalobca ďalej uviedol, že súd doposiaľ nepostupoval v zmysle § 181 ods. 2 CSP a neprezentoval spornosť takýchto skutočností, na základe čoho by žalobcovi umožnil v súlade so zásadou kontradiktórnosti právne argumentovať. K tomu súd uvádza, že povinnosťou súdu uskutočniť predbežné právne posúdenie sporu vychádza z § 181 ods. 2 CSP, ktoré má súd uskutočniť na pojednávaní, nie mimo neho. Je právom strany v konaní zúčastniť sa nariadeného termínu pojednávania, kde je strana konfrontovaná s predbežným právnym posúdením súdu. Pokiaľ sa strana (či jej právny zástupca) pojednávania nezúčastní, nie je po postupe sudcu podľa § 181 ods. 2 CSP schopná adekvátne reagovať na súdom vyslovené predbežné právne posúdenie a prípadne navrhnúť k preukázaniu svojho nároku nové dôkazy, tzn. svojím vlastným pričinením znáša následky v podobe pre ňu nepriaznivého rozhodnutia. Jedným zo základných princípov sporového konania je princíp ústnosti (čl. 12 Základných princípov CSP), ktorým sa umožňuje stranám sporu efektívne uplatňovať procesné práva a dosiahnuť tak naplnenie práva na súdnu ochranu. Ak sa strana sporu nezúčastní na pojednávaní, je to jej výlučné právo, ktoré však môže viesť k strate možnosti efektívne zabezpečiť ochranu hmotných

práv. Pokiaľ by súd iniciatívne vyzýval stranu sporu na predloženie nových dôkazov, či ďalších tvrdení a to už aj pred pojednávaním (pokiaľ sa nejedná o slabšiu stranu v konaní), porušil by tým princíp rovnosti zakotvený v čl. 6 Základných princípov CSP. Súd sa teda nestotožňuje s právnym názorom žalobcu v tom smere, že pokiaľ by do dňa pojednávania neprodukoval svoje predbežné právne posúdenie, pričom na pojednávaní by nárok žalobcu zamietol, porušil by tým jeho práva. Súd zdôrazňuje, že konanie podľa Civilného sporového poriadku je založené na princípe kontradiktórnosti konania, súd v konaní dôkazy všeobecne sám nevyhľadáva, je povinnosťou strany sporu relevantne tvrdiť a na preukázanie svojich tvrdení predložiť relevantné dôkazy, keď súd v súlade so zásadou kontradiktórnosti a rovnosti strán na predloženie dôkazov nevyzýva. Vo vzťahu k výnimke v zmysle 295 CSP súd uvádza, že žalobca nevystupuje v predmetnom konaní ako slabšia strana, ktorej je poskytovaná zvýšená ochrana s cieľom vyvažovať prirodzene nerovnovážne postavenie strán sporu (v súlade s čl. 6 Základných princípov CSP). Súd v súvislosti s tou skutočnosťou, že v predmetnom konaní na strane žalovaného vystupuje slabšia strana v konaní zároveň poukazuje na závery uznesenia Ústavného súdu SR z 11. júna 2019, sp. zn. I. ÚS 246/2019, podľa ktorého pasivita žalovaného v konaní nemôže mať za následok (aplikáciou § 151 ods. 1 a 2 CSP) povinnosť všeobecného súdu priznať akýkoľvek uplatnený nárok. Všeobecný súd nemôže vyvodzovať právne účinky zo zanedbania procesnej povinnosti protistrany poprieť tvrdenia žalobcu, ak žalobca samotný zanedbal svoju povinnosť tvrdenia. Povinnosť strany sporu tvrdiť má pritom kľúčový význam a predstavuje jeden zo základných princípov civilného procesu (čl. 8 CSP – procesné povinnosti a procesné bremená).“ V predmetnom prípade súd na nariadenom pojednávaní postupoval v súlade s § 181 ods. 2 CSP, žalobca však využil svoje právo nezúčastniť sa na nariadenom pojednávaní a tak nebol schopný reagovať na súdom vyslovený právny záver. Takýto postup žalobcu je jeho voľbou, nemôže však smerovať k nedôvodnému odročovaniu pojednávania, ktoré by v konečnom dôsledku mohli zaznamenať vznik prietáhov v konaní. V zmysle čl. 17 CSP, súd postupuje v konaní tak, aby vec bola čo najrýchlejšie prejednaná a rozhodnutá, predchádza zbytočným prietahom, koná hospodárne a bez zbytočného a neprimeraného zaťažovania strán sporu a iných osôb. K odročeniu pojednávania pritom môže dôjsť za splnenia podmienok podľa § 183 CSP, ktoré v predmetnom prípade nenastali. Súd ešte zdôrazňuje, že strana je povinná už v podanej žalobe predložiť všetky podstatné dôkazy pre úspech v spore. V predmetnom prípade žalobca nepredložil také dôkazy, ktoré by spĺňali zákonom stanovené náležitosti a zákonom kladené požiadavky. Pokiaľ žalobca disponuje takou výzvou a oznámením o vyhlásení mimoriadnej splatnosti úveru, ktoré ako právne úkony spĺňajú požiadavky kladené na právne úkony (právny úkon má byť určitý a zrozumiteľný), bolo jeho povinnosťou takéto právne úkony súdu predložiť už s podanou žalobou. Ak ich sám nepredložil (a existujú), súd nemal žiadny dôvod vyzývať žalobcu na predloženie iných, právnym predchodcom žalobcu uskutočnených výziev, ktoré však už budú v súlade so zákonom, keď bolo povinnosťou strany uvedené právne úkony súdu predložiť. Je nutné ešte zmieniť, že súd nemôže priznať nárok, ktorý je uplatnený v rozpore so zákonom, o to viac, keď sa jedná o spor, na ktorý je potrebné aplikovať ustanovenia v sporoch s ochranou slabšej strany.

38. Podľa § 517 ods. 2 Občianskeho zákonníka, ak ide o omeškanie s plnením peňažného dlhu, má veriteľ právo požadovať od dlžníka popri plnení úroky z omeškania, ak nie je podľa tohto zákona povinný platiť poplatok z omeškania; výšku úrokov z omeškania a poplatku z omeškania ustanovuje vykonávací predpis.

39. Podľa § 3 ods. 1 nariadenia vlády SR č. 87/1995 Z.z. v znení účinnom od 1.2.2013, výška úrokov z omeškania je o 5 percentuálnych bodov vyššia ako základná úroková sadzba Európskej centrálnej banky platná k prvému dňu omeškania s plnením peňažného dlhu.

40. Úroky z omeškania predstavujú sekundárny právny nárok, ktorý vzniká ex lege ako dôsledok porušenia primárnej právnej povinnosti plniť svoj peňažný záväzok včas a riadne. Možno ich vymedziť ako určitú majetkovú sankciu, ktorú zákon spája výlučne s omeškaním plnenia peňažného záväzku. Vzhľadom na skutočnosť, že súd zamietol žalobu čo do zaplatenia istiny, nevznikol žalobcovi nárok na zaplatenie úrokov z omeškania, ktoré sú sekundárnym nárokom závislým od povinnosti zaplatenia istiny. Súd preto nárok žalobcu aj vo vzťahu k zaplateniu úrokov z omeškania z dlžných súm zamietol.

41. Podľa § 255 ods. 1, ods. 2 CSP, súd prizná strane náhradu trov konania podľa pomeru jej úspechu vo veci. Ak mala strana vo veci úspech len čiastočný, súd náhradu trov konania pomerne rozdelí, prípadne vysloví, že žiadna zo strán nemá na náhradu trov konania právo.

42. Podľa § 256 ods. 1 CSP, ak strana procesne zavinila zastavenie konania, súd prizná náhradu trov konania protistrane.

43. Podľa § 262 ods. 1 CSP, o nároku na náhradu trov konania rozhodne aj bez návrhu súd v rozhodnutí, ktorým sa konanie končí.

44. Podľa § 262 ods. 2 CSP, o výške náhrady trov konania rozhodne súd prvej inštancie po právoplatnosti rozhodnutia, ktorým sa konanie končí, samostatným uznesením, ktoré vydá súdny úradník.

45. O trovách konania rozhodol súd prvej inštancie podľa § 255 ods. 1 zákona č. 160/2015 Z. z. Civilný sporový poriadok (ďalej len „CSP“) v spojení s § 262 ods. 1 CSP. Nakoľko žalobu zamietol, úspešnou stranou sporu bola žalovaný, ktorý náhradu trov konania nežiadal a preukázateľne jej žiadne trovy ani nevznikli. Aj podľa názoru Najvyššieho súdu SR zo dňa 26.10.2016, sp. zn. 6Cdo/544/2015, ak úspešnej strane sporu alebo strane, ktorá procesne nezavinila zastavenie konania, preukázateľne v konaní žiadne účelne vynaložené výdavky ako trovy konania nevznikli, súd jej nárok na náhradu trov konania neprizná. S ohľadom na uvedené súd prvej inštancie žalovanému nárok na náhradu trov konania nepriznal.

Poučenie:

Proti tomuto rozsudku možno podať odvolanie do 15 dní odo dňa jeho doručenia na Okresnom súde Žilina.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 1 CSP odvolanie možno urobiť písomne, a to v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 2 CSP podanie vo veci samej urobené v elektronickej podobe bez autorizácie podľa osobitného predpisu treba dodatočne doručiť v listinnej podobe alebo v elektronickej podobe autorizované podľa osobitného predpisu; ak sa dodatočne nedoručí súdu do desiatich dní, na podanie sa neprihliada. Súd na dodatočné doručenie podania nevyzýva.

Podľa ustanovenia § 125 ods. 3 CSP odvolanie urobené v listinnej podobe treba predložiť v potrebnom počte rovnopisov s prílohami tak, aby sa jeden rovnopis s prílohami mohol založiť do súdneho spisu a aby každý ďalší subjekt dostal jeden rovnopis s prílohami. Ak sa nepredloží potrebný počet rovnopisov a príloh, súd vyhotoví kópie podania na trovy toho, kto podanie urobil.

Podľa ustanovenia § 363 CSP v odvolaní sa popri všeobecných náležitostiach podania (t.j. ktorému súdu je určené, kto ho robí, ktorej veci sa týka, čo sa ním sleduje a podpis) uvedie, proti ktorému rozhodnutiu smeruje, v akom rozsahu sa napáda, z akých dôvodov sa rozhodnutie považuje za nesprávne (odvolacie dôvody) a čoho sa odvolateľ domáha (odvolací návrh).

Podľa ustanovenia § 365 ods. 1 CSP odvolanie možno odôvodniť len tým, že

- a) neboli splnené procesné podmienky,
- b) súd nesprávnym procesným postupom znemožnil strane, aby uskutočňovala jej patriace procesné práva v takej miere, že došlo k porušeniu práva na spravodlivý proces,
- c) rozhodoval vylúčený sudca alebo nesprávne obsadený súd,
- d) konanie má inú vadu, ktorá mohla mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci,
- e) súd prvej inštancie nevykonal navrhnuté dôkazy, potrebné na zistenie rozhodujúcich skutočností,
- f) súd prvej inštancie dospel na základe vykonaných dôkazov k nesprávnym skutkovým zisteniam,
- g) zistený skutkový stav neobstojí, pretože sú prípustné ďalšie prostriedky procesnej obrany alebo ďalšie prostriedky procesného útoku, ktoré neboli uplatnené, alebo
- h) rozhodnutie súdu prvej inštancie vychádza z nesprávneho právneho posúdenia veci.

Podľa ustanovenia § 365 ods. 2 CSP odvolanie proti rozhodnutiu vo veci samej možno odôvodniť aj tým, že právoplatné uznesenie súdu prvej inštancie, ktoré predchádzalo rozhodnutiu vo veci samej, má vadu uvedenú v odseku 1, ak táto vada mala vplyv na rozhodnutie vo veci samej.

Podľa ustanovenia § 366 CSP prostriedky procesného útoku alebo prostriedky procesnej obrany, ktoré neboli uplatnené v konaní pred súdom prvej inštancie, možno v odvolaní použiť len vtedy, ak

a) sa týkajú procesných podmienok,

b) sa týkajú vylúčenia sudcu alebo nesprávneho obsadenia súdu,

c) má byť nimi preukázané, že v konaní došlo k vadám, ktoré mohli mať za následok nesprávne rozhodnutie vo veci alebo

d) ich odvolateľ bez svojej viny nemohol uplatniť v konaní pred súdom prvej inštancie.

Ak povinný dobrovoľne nesplní, čo mu ukladá vykonateľné rozhodnutie, oprávnený môže podať návrh na vykonanie exekúcie podľa osobitného zákona (zákon č. 233/1995 Z.z. o súdnych exekútoroch a exekučnej činnosti v znení neskorších predpisov); ak ide o rozhodnutie o výchove maloletých detí, návrh na súdny výkon rozhodnutia.